

Sygn. akt:I C 133/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca:	SSR del. Żaneta Bloma – Wojciechowska
Protokolant:	Sandra Olesiak

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2016 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko G. T.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 77.031,46 zł (siedemdziesiąt siedem tysięcy trzydzieści jeden i 46/100) w tym:

- kwotę 42.794,28 zł (czterdzieści dwa tysiące siedemset dziewięćdziesiąt cztery i 28/100) z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 15 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, a od dnia 1 stycznia 2016 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty,

- kwotę 34.237,18 zł (trzydzieści cztery tysiące dwieście trzydzieści siedem i 18/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 20 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, a od dnia 1 stycznia 2016 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty;

2. nie obciąża pozwanego kosztami procesu;

3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gliwicach adwokatowi A. P. wynagrodzenie w kwocie 3.600 zł (trzy tysiące sześćset) oraz 23 % VAT tj. łącznie 4.428 zł (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu pozwanemu oraz kwotę 771 zł (siedemset siedemdziesiąt jeden) tytułem niezbędnych wydatków poniesionych przez pełnomocnika z urzędu.

SSR del. Żaneta Bloma-Wojciechowska

UZASADNIENIE

W dniu 20 października 2015 roku powód (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego G. T. kwoty 77.031,46 zł w tym kwoty 42.794,28 zł tytułem należności głównej wraz z ustawowymi odsetkami od 15 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty i kwoty 34.237,18 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych od kwoty 42.794,28 zł za okres od 12 września 2008 roku do 17 listopada 2014 roku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia

powództwa do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż w dniu 18 grudnia 2007 roku w K. pozwany, kierując pojazdem marki O. (...) nr rej. (...) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że znajdując się w stanie nietrzeźwości nie dostosował prędkości do warunków panujących na drodze, wskutek czego utracił panowanie nad pojazdem i uderzył w prawidłowo zaparkowany pojazd T. (...) doprowadzając do jego uszkodzenia. Powód wskazał, iż w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił poszkodowanemu M. K. kwotę 48.775,24 zł tytułem odszkodowania jako ubezpieczyciel sprawcy szkody. Powód podał jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia art. 43 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Pozwany został kilkakrotnie wezwany do zwrotu wypłaconego odszkodowania. Pozwany nie dokonał dobrowolnej wypłaty kwoty dochodzonej pozwem. W oświadczeniu z dnia 17 stycznia 2010 roku pozwany uznał w całości swoje zobowiązanie względem powoda i zobowiązał się do spłaty swojego długu w 36 miesięcznych ratach, 1 rata w wysokości po 275 zł, 35 kolejnych rat w wysokości 300 zł a pozostałą kwotę w wysokości 38.000 zł do dnia 1 września 2013 roku. Pozwany dokonał spłaty jedynie kwoty 5980,96 zł i ponownie wnosił o rozłożenie należności na raty. W dniu 18 listopada 2014 roku pozwany zawarł kolejną ugodę z powodem, w której ponownie uznał w całości swoje zobowiązanie i zobowiązał się do jego spłaty w 13 ratach (12 rat po 350 zł, ostatnia rata w wysokości 75.246,10 zł) Powód na czas zawartej ugody zawiesił naliczanie odsetek ustawowych od należności głównej. Wobec tego, że powód nie dokonał żadnej wpłaty pozwany pismem z dnia 12 stycznia 2015 roku dokonał wypowiedzenia ugody. Wskazał, że na kwotę dochodzoną pozwem składa się należność główna w wysokości 42.794,28 zł oraz kwota 34.237,18 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych od należności głównej. Odsetki zostały naliczone za okres od 12 września 2008 roku do 17 listopada 2014 roku. Żądanie odsetek od dnia 12 września 2008 roku uzasadnia fakt, że powód w wezwaniu z dnia 21 sierpnia 2008 roku wyznaczył pozwanemu dodatkowy 14 dniowy termin do zapłaty liczony od dnia odbioru pisma a po zawarciu ugody z dnia 18 listopada 2014 roku odsetki ustawowe nie były naliczane. Natomiast od należności głównej odsetki są naliczane od 15 stycznia 2015 roku czyli od dnia następnego po wypowiedzeniu ugody.

W dniu 6 listopada 2015 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 77.031,46 zł w tym kwotę 42.794,28 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 15 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty i kwotę 34.237,18 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 października 2015 roku do dnia zapłaty oraz koszty procesu.

Pozwany G. T. złożył sprzeciw od całości nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym. Wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu a nadto zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz adwokata pozwanego kosztów pomocy prawnej świadczonej z urzędu, która nie została pokryta w całości ani w części. W uzasadnieniu sprzeciwu argumentował, że kwestionuje roszczenie co do zasady i co do wysokości. Zarzucił, że powód na dowód istnienia swego roszczenia przedstawił jedynie kserokopie dokumentów, które nie wskazują na treść umowy jaką strony zawarły i jak się umówiły co do wykonania i spłaty zobowiązania.

Na rozprawie w dniu 6 września 2016 roku pełnomocnik pozwanego zgłosił zarzut przedawnienia roszczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 grudnia 2007 roku na ulicy (...) w K. pozwany, kierując pojazdem marki O. (...) nr rej. (...) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że znajdując się w stanie nietrzeźwości (0,59 m/gł) nie dostosował prędkości do warunków panujących na drodze, wskutek czego utracił panowanie nad pojazdem i uderzył w prawidłowo zaparkowany pojazd T. (...) stanowiący własność M. K. doprowadzając do jego uszkodzenia.

/dowody: notatka urzędowa zawarta w aktach szkodowych k. 100-192 i okoliczność bezsporna/

Właściciel pojazdu T. (...) ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej w powodowym towarzystwie ubezpieczeniowym. W toku postępowania likwidacyjnego powód wypłacił w dniu 2 kwietnia 2008 roku poszkodowanemu łączną kwotę 48.775,24 zł tytułem odszkodowania .

/dowód : decyzja zawarta w aktach szkodowych k. 100-192 i okoliczność bezsporna/

Po dokonaniu wypłaty odszkodowania na rzecz poszkodowanego powód wezwał pozwanego pismem z dnia 21 sierpnia 2008 roku, do zwrotu wysokości wypłaconego odszkodowania, zakreślając mu 14 dniowy termin zapłaty. Pozwany nie uczynił zadość wezwaniu do zapłaty.

/dowód : wezwanie zawarte w aktach szkodowych k. 100-192 i okoliczność bezsporna/

W oświadczeniu z dnia 17 stycznia 2010 roku pozwany uznał w całości swoje zobowiązanie względem powoda. W dniu 17 stycznia 2010 roku strony zawarły ugodę w której pozwany zobowiązał się do spłaty swojego długu w 36 miesięcznych ratach (1 rata w wysokości po 275 zł, 35 kolejnych rat w wysokości 300 zł a pozostałą kwotę w wysokości 38.000 zł do dnia 1 września 2013 roku). Pozwany dokonał spłaty jedynie kwoty 5980,96 zł i ponownie wnosił o rozłożenie należności na raty pismami z dnia 5 grudnia 2013 roku , 21 lipca 2014 roku i 4 listopada 2014 roku. Ostatnia wpłata powoda nastąpiła w dniu 24 lipca 2013 roku. W dniu 18 listopada 2014 roku pozwany zawarł kolejną ugodę z powodem, w której ponownie pozwany uznał w całości swoje zobowiązanie(co należności głównej i co do odsetek) i zobowiązał się do jego spłaty w 13 ratach (12 rat po 350 zł, ostatnia rata w wysokości 75.246,10 zł) Powód na czas zawartej ugody zawiesił naliczanie odsetek ustawowych od należności głównej. Wobec tego ,że powód nie dokonał żadnej wpłaty pozwany pismem z dnia 12 stycznia 2015 nadanym w dniu 14 stycznia 2015 roku dokonał wypowiedzenia ugody.

/dowód : ugody i korespondencja zawarte w aktach szkodowych k. 100-192 i okoliczność bezsporna, zeznania pozwanego k. 204-205, zapis audio-video k. 207/

Pozwany utrzymuje się z wynagrodzenia za pracę w wysokości 1310 zł i pomaga w utrzymaniu pełnoletniemu synowi. Obciążony jest zobowiązaniem z tytułu kredytu i umowy dotyczącej zakupu telefonu w łącznej wysokości 864 zł.

/dowód: zeznania pozwanego k. 204-205, zapis audio-video k. 207/

Powyższy stan faktyczny został ustalony przez Sąd na podstawie wskazanych powyżej dowodów z dokumentów. Wobec treści oświadczeń pełnomocników stron na rozprawie w dniu 6 września 2016 roku zasadniczo zasada odpowiedzialności była bezsporna. Sporem nie było również objęcie zawarcie ugód w dniu 17 stycznia 2010 roku oraz 18 listopada 2014 roku. Autentyczność zebranych w sprawie dokumentów oraz prawdziwość treści w nich zawartych nie była podważana przez żadną ze stron, a i Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu. Stąd Sąd uznał dokumenty te za w pełni wiarygodne.

Dowód z zeznań świadka M. K. został cofnięty. W sprawie nie występują dowody, którym Sąd odmówił waloru wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Roszczenie ubezpieczającego do sprawcy szkody przechodzi na ubezpieczyciela przez sam fakt zapłaty. Z tym momentem traci je ubezpieczający, a ubezpieczyciel nabywa wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty w rozumieniu art. 518 k.c. w stosunku do którego art. 828 k.c. jest przepisem szczególnym. Przesłankami nabycia są odpowiedzialność sprawcy szkody i wypłata odszkodowania ubezpieczeniowego. Przepisy art. 828 k.c. stanowią szczególny przypadek podstawienia (subrogacji), o którym mowa w art. 518 § 1 pkt 4 i § 3 k.c. Przejście z mocy prawa roszczenia ubezpieczającego do sprawcy szkody było tu jednoznaczne z nabyciem - w rozumieniu tego przepisu - przez powodowy (...) wierzytelności do wysokości dokonanej zapłaty. To wskazuje, że wierzytelność nabyta przez ubezpieczyciela jest, co do natury, tą samą, jaką w stosunku do osoby odpowiedzialnej za szkodę miał ubezpieczający.

W myśl art. 828 § 1 k.c., jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania.

Powód za podstawę prawną swego roszczenia wskazał art. 43 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, który stanowi, iż zakładowi ubezpieczeń przysługuje prawo dochodzenia od kierującego pojazdem mechanicznym zwrotu wypłaconego z tytułu ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych odszkodowania, jeżeli kierujący wyrządził szkodę umyślnie lub w stanie po użyciu alkoholu albo pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.

Roszczenie to określa się mianem regresu nietypowego. Prawo regresu przysługuje przeciwko kierującemu pojazdem, którym może być sam posiadacz pojazdu. Istotne jest jedynie, czy w danych okolicznościach był osobą, która kierowała pojazdem. Roszczenie regresowe ubezpieczyciela przeciwko kierującemu pojazdem jest roszczeniem przyznanym ubezpieczycielowi na podstawie szczególnego przepisu prawa. Dla ustalenia, czy w danych okolicznościach powstaje po stronie zakładu ubezpieczeń uprawnienie do dochodzenia od kierującego pojazdem zwrotu wypłaconego poszkodowanemu odszkodowania istotne jest rozstrzygnięcie, czy przesłanką konieczną dla powstania tego uprawnienia (odpowiedzialności kierującego) jest istnienie związku przyczynowego między określonymi w treści ustawy okolicznościami faktycznymi a szkodą. Przyjmuje się w doktrynie, że spośród okoliczności wymienionych w pkt 1-4 jedynie między rozmyślnym działaniem (pkt 1) kierującego a szkodą musi zachodzić adekwatny związek przyczynowy (art. 361 k.c.). W odniesieniu do pozostałych stanów faktycznych do powstania roszczenia zwrotnego po stronie zakładu ubezpieczeń wystarczy sam fakt, że kierujący wyrządził szkodę (w stanie po użyciu alkoholu; gdy zbiegł z miejsca zdarzenia itd.)

Mając na względzie, że pozwany doprowadził do zdarzenia w stanie nietrzeźwości roszczenie co do zasady było usprawiedliwione. Powód dokonał w dniu 2 kwietnia 2008 roku wypłaty kwoty 48.775,24 zł tytułem odszkodowania i tym samym nabył wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty w rozumieniu art. 518 k.c.

W procesie regresowym dłużnik nie może być w gorszej sytuacji, niżby był w procesie odszkodowawczym, wdrożonym przez poszkodowanego ubezpieczającego. W konsekwencji, na ubezpieczyciela wierzytelność przechodzi wraz z istniejącymi ograniczeniami. Roszczenia regresowe zakładu ubezpieczeń ulegają przedawnieniu (art. 117 § 1 k.c.) w takich warunkach, w których przedawnia się nabyte przez roszczenie ubezpieczającego do osoby trzeciej, odpowiedzialnej na szkodę w ubezpieczonym mieniu (art. 828 § 1 k.c.). Wstępując w miejsce ubezpieczającego (art. 518 § 1 pkt 4 k.c.) ubezpieczyciel zatem nabywa do osoby trzeciej roszczenie z takim ograniczonym terminem przedawnienia, jaki - po odliczeniu okresu, który do tego czasu upłynął - pozostawał ubezpieczającemu na dzień zapłaty odszkodowania do dochodzenia od tej osoby wynagrodzenia wyrządzonej mu szkody (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 1985.05.31 III CRN 148/85 OSNC 1986/3/34)

Zgłoszony przez pozwanego zarzut przedawnienia nie zasługuje na uwzględnienie. W rozpoznawanej sprawie znajduje zastosowanie zasadniczy trzyletni termin przedawnienia roszczeń. (art. 415 k.c. w związku z art. 442 k.c.) Szkodą nie wynika bowiem ze zbrodni lub występku a jedynie w wyniku popełnienia wykroczenia. Wobec tego roszczenie ulega przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie zobowiązanej do jej naprawienia. Poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia w dniu 18 grudnia 2007 roku czyli dacie zdarzenia w toku czynności podjętych przez policję. Stosownie do art. 123 § 1 pkt 2 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje. Po każdym przerwaniu przedawnienie biegnie na nowo. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z uznaniem właściwym (istnieją umowy ustalające co do zasady i zakresu istnienia roszczenia) a zasadniczo ugody w rozumieniu art. 917 k.c. stanowiącej formę uniknięcia stanu niepewności co do istnienia roszczenia. Co do zasady roszczenie uległoby przedawnieniu z dniem 18 grudnia 2010 roku. Jednakże w dniu 17 stycznia 2010 roku strony zawarły ugodę, której postanowienia miały być realizowane do 1 września 2013 roku. Przed upływem 3 lat od tej daty strony zawarły ponownie w dniu 18 listopada 2014 roku ugodę co do spłaty należności głównej i odsetek. Ugoda ta została wypowiedziana pismem z dnia 12

stycznia 2015 nadanym w dniu 14 stycznia 2015 roku natomiast pozew został złożony w dniu 20 października 2015 roku co oznacza, że roszczenie nie uległo przedawnieniu.

W następstwie na podstawie powołanych przepisów Sąd zasądził należność główną w wysokości 42.794,28 zł oraz kwotę 34.237,18 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych od należności głównej. Odsetki zostały naliczone od należności głównej za okres od 12 września 2008 roku do 17 listopada 2014 roku. Żądanie odsetek od dnia 12 września 2008 roku uzasadnia fakt, że powód w wezwaniu z dnia 21 sierpnia 2008 roku wyznaczył pozwanemu dodatkowy 14 dniowy termin do zapłaty liczony od dnia odbioru pisma a po zawarciu ugody z dnia 18 listopada 2014 roku odsetki ustawowe nie były naliczane.

Dodatkowo o odsetkach Sąd orzekł na zasadzie art. 481 § 1 k.c.: od należności głównej odsetki są naliczane od 15 stycznia 2015 roku czyli od dnia następnego po wypowiedzeniu ugody natomiast od skapitalizowanych odsetek od dnia wniesienia powództwa czyli do 20 października 2015 roku do dnia zapłaty.

Na podstawie art.102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania pozwanego kosztami procesu mając na względzie charakter roszczenia, dotychczasową postawę pozwanego w zakresie spłaty zobowiązania oraz jego sytuację materialną i osobistą. (pozwany utrzymuje się z wynagrodzenia w wysokości 1310 zł, spłaca zobowiązania kredytowe w wysokości 864 zł) Jak przyjmuje się w judykaturze, podstawę do zastosowania art. 102 k.p.c. mogą stanowić jedynie obiektywne lub racjonalnie zobiektywizowane okoliczności sprawy, w szczególności jeśli wskazują na usprawiedliwione przekonanie strony o przysługującym jej roszczeniu lub słuszności zarzutów. Do wypadków szczególnie uzasadnionych w rozumieniu art. 102 k.p.c. można także zaliczyć dotychczasową postawę pozwanego, który po zawarciu ugody w 2010 roku starał się spłacać zobowiązanie co regularnie następowało do 24 lipca 2013 roku. Pozwany nie daje wprawdzie rękojmi regularnego i rzetelnego spłacania swego zadłużenia co było podstawą do nie skorzystania przez Sąd z dobrodziejstwa rozłożenia na raty ale uzasadnia to w połączeniu z osobistą sytuacją pozwanego zastosowanie zasady wyjątku od zasady odpowiedzialności za wynik procesu.

Na podstawie § 6 pkt 6 w zw. z §19 ust. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Sąd zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach na rzecz pełnomocnika pozwanego kwotę 3600zł (łącznie 4428 zł wraz z podatkiem VAT) tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej świadczonej z urzędu oraz kwotę 771 zł tytułem niezbędnych wydatków poniesionych przez pełnomocnika z urzędu.

SSR del. Żaneta Bloma – Wojciechowska